

कार २१५

एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल सेवा सञ्चालन निर्देशिका, २०७७

प्रस्तावना: देशभरि छरिएर रहेका एम्बुलेन्सलाई एकद्वार प्रणालीबाट छिटो, छरितो रूपमा सञ्चालन गरी विरामी वा घाइतेलाई अस्पताल पुर्याउनु अगावै आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन र स्रोत साधन सम्पन्न व्यवस्थित एम्बुलेन्स सेवा, संचार प्रणाली र प्रेषण केन्द्रको स्थापना गरी नेपालको जुनसुकै स्थानबाट तीन अंकको टेलिफोन नम्बरबाट नागरिकले सहज र सरलरूपमा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा सहितको एम्बुलेन्स सेवा सुनिश्चितता गर्नु राज्यको दायित्व भएकोले जन स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७५ को दफा ४८ र सोही ऐनको दफा ६४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले यो निर्देशिका जारी गरेको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस निर्देशिकाको नाम "एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल सेवा सञ्चालन निर्देशिका, २०७७" रहेको छ।

(२) यो निर्देशिका स्वीकृत भएको मिति देखि लागु हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा;

(क) "आकस्मिक चिकित्सकिय प्राविधिक (इ.एम.टी)" भन्नाले आकस्मिक चिकित्सकीय प्राविधिक सम्बन्धी तालिम सम्झनु पर्छ।

(ख) "एम्बुलेन्स" भन्नाले विरामी ओसार पसार गर्न स्वीकृती प्राप्त गरेको वाहन सम्झनु पर्छ र सो शब्दले एम्बुलेन्समा जडित उपकरण, चालक र आकस्मिक चिकित्सकिय प्राविधिक(इ.एम.टी) समेतलाई जनाउँछ।

(ग) "कार्य समिति" भन्नाले दफा ७ बमोजिम गठित राष्ट्रिय एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल व्यवस्थापन कार्य समिति सम्झनुपर्दछ।

(घ) "चालक" भन्नाले एम्बुलेन्स चलाउन तालिम लिएको लाइसेन्स प्राप्त नेपाली नागरिक सम्झनु पर्दछ।

(ङ) "निर्देशक समिति" भन्नाले दफा ६ बमोजिमको राष्ट्रिय एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल व्यवस्थापन निर्देशक समिति सम्झनु पर्दछ।

(च) "पूर्व-अस्पताल सेवा" भन्नाले विरामीलाई घटनास्थल देखि अस्पतालमा पुर्याउनु भन्दा अघिसम्म गरिने आकस्मिक प्राथमिक उपचार र चिकित्सकिय सेवा सम्झनु पर्छ।

(छ) "प्रेषक" भन्नाले प्रेषण सम्बन्धी तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी सम्झनु पर्छ।

(ज) "प्रेषण केन्द्र" भन्नाले संचारको माध्यमबाट उपयुक्त एम्बुलेन्समा उद्धार गरिएको विरामीलाई समयमै सम्बन्धित अस्पताल पुर्याउनका लागि समन्वय गर्ने केन्द्र सम्झनु पर्छ।

(झ) "मन्त्रालय" भन्नाले नेपाल सरकार, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय सम्झनु पर्छ।

(ज) "व्यवस्थापन समिति" भन्नाले दफा ९ बमोजिमको प्रादेशिक एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व अस्पताल व्यवस्थापन समितिलाई सम्झनु पर्दछ।

(ट) "संस्था" भन्नाले नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन गर्ने संस्था सम्झनु पर्छ।

३. पूर्व-अस्पताल सेवा व्यवस्थापन: (१) पूर्व-अस्पताल सेवाका लागि संघ, प्रदेश र आवश्यकता अनुसार स्थानीय तहमा प्रेषण केन्द्र स्थापना गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम स्थापना भएका प्रेषण केन्द्रहरूले अस्पताल, सुरक्षाकर्मी, विरामी तथा विरामीसँग सम्बन्धित व्यक्तिहरूलाई नियमित सञ्चार तथा समन्वय गर्नुपर्नेछ।

(३) उपयुक्त ठाउँमा उपयुक्त एम्बुलेन्स समयमा उपलब्ध गराइ उपयुक्त अस्पतालमा पुऱ्याउने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

(४) सवारी साधन नपुग्ने र तत्कालै सवारी साधन उपलब्ध नहुने स्थानमा स्टेचर, डोको, डुंगा तथा स्थानीय उपयुक्त प्रविधि अनुसारको साधन मार्फत विरामी वा घाइतेलाई एम्बुलेन्स आइपुग्ने बाटोसम्म ओसारपसार गर्न सकिनेछ।

(५) पूर्व-अस्पताल सेवाका लागि नागरिकहरूलाई प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ।

(६) सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय गरी एम्बुलेन्स र पूर्व अस्पताल सेवामा खटिने जनशक्तिका लागि तालिमको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ।

(७) प्रेषण केन्द्रले विरामीको बारेमा विस्तृत विवरण खुल्ने गरी अभिलेख अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा दुरूस्त राख्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

(८) एम्बुलेन्स सेवा तथा प्रेषण केन्द्रको सुधारका लागि नियमित रूपमा अनुगमन तथा मूल्यांकनको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

(९) पूर्व-अस्पताल सेवा उपलब्ध गराउने प्रकृया विश्व स्वास्थ्य संगठनको मापदण्ड अनुरूप अनुसूची - २ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ।

४. एकीकृत एम्बुलेन्स संचालन सम्बन्धी व्यवस्था: (१) देशभर विभिन्न निकायहरूबाट संचालित एम्बुलेन्स प्रेषण केन्द्र मार्फत एकीकृत रूपमा संचालनको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

(२) एम्बुलेन्समा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी तालिम प्राप्त चालक र स्वास्थ्यकर्मी हुनुपर्नेछ।

(३) एम्बुलेन्समा तोकिएबमोजिका उपकरणको व्यवस्था हुनुपर्नेछ।

(४) संघ र प्रदेशमा सम्पर्कका लागि एउटै तीन अंकको नम्बर १०२ बाट मात्र एकीकृत रूपमा एम्बुलेन्स सेवामा उपलब्ध हुने गरी व्यवस्था गर्नु पर्नेछ।

(५) स्थानीय तहले प्रदेशसँग समन्वय गरी व्यवस्था गर्न सक्नेछ।

२

५. एम्बुलेन्स सञ्चालन अनुमति: (१) एम्बुलेन्स सञ्चालन गर्न चाहने संस्थाले स्थानिय र प्रादेशिक एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल व्यवस्थापन समितिको सिफारिश सहित दफा ७ बमोजिमको समितिमा अनुसूची-३ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछ ।
- (२) एम्बुलेन्स खरिद तथा संचालन गर्नुपर्दा कुन बर्गको खरिद गर्ने हो सो स्पष्ट उल्लेख गरी निवेदन दिनु पर्नेछ ।
- (३) एम्बुलेन्सको वर्गीकरण अनुसूची-४ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
- (४) एम्बुलेन्स संचालन अनुमति दुई वर्षका लागि दिनुपर्नेछ ।
- (५) म्याद समाप्त हुनु भन्दा तिस दिन अघि नै उपदफा (१) बमोजिमको निकायको सिफारिश सहित नवीकरणका लागि सम्बन्धित प्रादेशिक एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल व्यवस्थापन समितिमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।
- (६) यस निर्देशिका प्रारम्भ हुनु पूर्व सञ्चालित एम्बुलेन्सहरूको सञ्चालन नवीकरण उपदफा (५) बमोजिम नै हुनेछ ।
- (७) हाल "ग" वर्गमा संचालित एम्बुलेन्सहरू निर्देशिका लागू भएको दुई वर्ष भित्र स्तरोन्नती गर्नु पर्नेछ ।
- (८) प्रेषण केन्द्रको निर्देशन बमोजिम जुनसुकै बेला सेवामा खटिनु पर्ने भएकोले एम्बुलेन्स सेवा चौविसै घण्टा सञ्चालन गर्ने गरी तयारी अवस्थामा राख्नु पर्नेछ ।
- (९) ग्रामिण भेगमा एम्बुलेन्स सञ्चालन गर्दा अनिवार्य रूपमा फोर व्हील ड्राइभ, पावर स्टेरिड, सस्पेसन चैन सिस्टमको एम्बुलेन्स मात्र प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

६. राष्ट्रिय एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल व्यवस्थापन निर्देशक समिति गठन:

(१) एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक नीतिगत एवम् भैपरी आउने समस्याहरूको व्यवस्थापन गर्नको लागि आवश्यक निर्णय गरी सिफारिस गर्न गठित मन्त्रालयमा देहायबमोजिमको एक उच्चस्तरीय राष्ट्रिय एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल व्यवस्थापन निर्देशक समिति रहनेछ:-

(क) प्रमुख विशेषज्ञ, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	-संयोजक
(ख) महाशाखा प्रमुख, नीति, योजना तथा अनुगमन महाशाखा	-सदस्य
(ग) महाशाखा प्रमुख, स्वास्थ्य समन्वय महाशाखा	-सदस्य
(घ) सह-सचिव, गृह मन्त्रालय	-सदस्य
(ङ) कार्यकारी निर्देशक, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	-सदस्य
(च) अध्यक्ष, नेपाल एम्बुलेन्स सेवा	-सदस्य
(छ) प्रमुख, स्वास्थ्य आपतकालीन तथा विपद् व्यवस्थापन इकाई	-सदस्य

CO

Gr

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिले दफा ७ बमोजिमको कार्यसमितिलाई गुणस्तरीय सेवा एवम् विस्तारका लागि समय,समयमा आवश्यक राय, सल्लाह, सुझाव र निर्देशन दिन सक्नेछ ।

(३) निर्देशिकामा उल्लेख भएका विषयहरूमा दुविधा भएमा तथा अन्य कुनै महत्वपूर्ण निर्णय गर्नुपर्ने भएमा राष्ट्रिय एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल व्यवस्थापन कार्य समितिको सिफारिसमा निर्देशक समितिले यथासिद्ध ठोस निर्णय गर्नु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको बैठक कम्तिमा बर्षमा दुई पटक बैठक बस्नु पर्नेछ ।

७. राष्ट्रिय एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल व्यवस्थापन कार्य समिति गठन:

(१) एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल सेवाको नियमन, सञ्चालन, व्यवस्थापन र अनुगमन गर्न देहाय बमोजिम पदाधिकारीहरू रहेको राष्ट्रिय एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व अस्पताल व्यवस्थापन कार्य समिति रहनेछ:-

(क) प्रमुख, स्वास्थ्य आपतकालीन तथा विपद् व्यवस्थापन इकाई, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय,

-संयोजक

(ख) प्रतिनिधि, (उप-सचिवस्तर) , गृह मन्त्रालय

-सदस्य

(ग) प्रतिनिधि, उपचारात्मक सेवा महाशाखा

-सदस्य

(घ) प्रतिनिधि, राष्ट्रिय ट्रमा सेन्टर

-सदस्य

(ङ) प्रतिनिधि, नेपाल एम्बुलेन्स सेवा

-सदस्य

(च) शाखा अधिकृत, स्वास्थ्य आपतकालीन तथा विपद् व्यवस्थापन इकाई,

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

-सदस्य-सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

(क) एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल व्यवस्थापन सम्बन्धी नीतिगत सुधारका लागि आवश्यक अध्ययन गरी दफा ६ को उपदफा (१) को निर्देशक समिति मार्फत स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा सुझाव पेश गर्ने,

(ख) दफा ५ को उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त निवेदन उपर आवश्यक जाँचबुझ गरी एम्बुलेन्स सञ्चालन गर्न अनुमति दिन उपयुक्त देखेमा एक (१) महिना भित्र सम्बन्धित संस्थालाई अनुसूची-५ को ढाँचामा एम्बुलेन्स संचालन गर्ने अनुमति पत्र प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

(ग) प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, स्वास्थ्य शिक्षण संस्था तथा सम्बन्धित अन्य संस्थासँग समन्वय गरी एम्बुलेन्स, प्रेषण केन्द्रमा खटने सम्बद्ध जनशक्तिका लागि तालिम सामाग्रीहरू तथा तालिमको समन्वय गर्ने,

४

- (घ) निर्देशिका अनुरूप एम्बुलेन्स तथा प्रेषण केन्द्र सञ्चालन भए नभएको नियमित रूपमा अनुगमन गर्ने। सुधार गर्नुपर्ने भएमा सम्बन्धित प्रदेशलाई सुधारका लागि पत्राचार गर्ने,
- (ङ) एम्बुलेन्सको वर्गीकरण, विरामी बोक्नु पर्ने दुरी र भौगोलिक विकटताको आधारमा सेवा शुल्क निर्धारण गर्ने र सो भए, नभएको नियमन गर्ने।
- (च) प्रदेश स्तरीय एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व अस्पताल सेवाका गतिविधिहरूको वार्षिक रूपमा समीक्षा गर्नुपर्नेछ। विशेष परिस्थितिमा आवश्यकता अनुसार बैठक बस्न सक्नेछ।
- (छ) संस्थाले एम्बुलेन्स अयात वा खरिदका लागि प्रकृया पुरागरी राजस्व छुट माग गरेमा एम्बुलेन्सको आवश्यकता एकिन गरी प्रचलित कानूनको परिधिभित्र रही राजस्व छुटको लागि मन्त्रालय वा सम्बन्धित निकायमा सिफारिश गर्नुपर्नेछ,
- (ज) उपदफा (१) बमोजिम दर्ता हुन आएका एम्बुलेन्स तथा प्रेषण केन्द्रहरूको केन्द्रिय अभिलेखिकरण दुरुस्त राख्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ,
- (झ) सबै तहबाट गर्नुपर्ने अभिलेख प्रतिवेदन अनलाइन प्रविधिबाट गर्नका लागि सफ्टवेयरको विकास तथा संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ,
- (ञ) समितिले सेवाको प्रभावकारिता र अवस्थाको प्रतिवेदन समयसमयमा निर्देशक समितिका संयोजक समक्ष पेश गर्नुपर्ने छ,
- (ट) पूर्व-अस्पताल स्वास्थ्य सेवासँग सम्बन्धित आवश्यकतानुसार तालिम, अध्ययन, खोज, अनुसन्धान गर्न व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ,
- (ठ) सेवा प्रवाहलाई चुस्त, दुरुस्त, छिटो, छरितो एवम् पारदर्शी बनाउन समितिका प्रमुखले प्रकृया पुरागरी आएका एम्बुलेन्स संचालन अनुमति माग भएका निवेदन उपर छानविन गरी संचालन अनुमति तथा भन्सार छुट सिफारिस प्रदान गर्न सक्नेछन्। यसरी गरिएका अनुमति तथा सिफारिसहरूको उपदफा (१) बमोजिमको समिति बैठकबाट पछि अनुमोदन गराउनु पर्नेछ।

(३) समितिको कुल सदस्य संख्यामध्ये एकाउन्न प्रतिशत सदस्य उपस्थित भएमा बैठक बस्नको लागी गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ।

(४) समितिको बैठक मासिक रूपमा बस्नेछ।

८. राष्ट्रिय प्रेषण केन्द्र: (१) दफा ७ उपदफा (१) बमोजिम समितिको मातहतमा रहने गरी स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, स्वास्थ्य आपतकालीन तथा विपद् व्यवस्थापन इकाई अन्तरगत राष्ट्रिय प्रेषण केन्द्र स्थापना हुनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको केन्द्रको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

(क) प्रेषण केन्द्र चौबीसै घण्टा संचार सम्पर्कमा रही सन्चालन हुनुपर्ने छ।

(ख) प्रादेशिक प्रेषण केन्द्रको अनुगमन, समन्वय र सहायता गर्ने।

५

- (ग) प्रदेश अन्तर्गत भएका गतिविधिको प्रतिवेदन तयार गरी दफा ६ बमोजिमको समितिमा प्रस्तुत गर्ने ।
- (घ) आवश्यकता अनुसार मातहतका केन्द्रमा कार्यरत जनशक्तिहरूलाई आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी प्राविधिक तालिमको सहायता गर्ने ।
- (ङ) विपद् एवम् अन्य आकस्मिक रूपमा आइपर्ने संचारका लागि गृह मन्त्रालय वा अन्तर्गतका निकाय तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी सक्रियरूपमा परिचालित गर्ने ।
- (च) प्रदेश प्रेषण केन्द्रबाट प्रेषण गर्ने एम्बुलेन्स र प्रेषण हुने अस्पतालसँग समन्वय गर्ने ।
- (छ) एम्बुलेन्स घटनास्थलमा नपुगुन्जेलसम्म बिरामी वा घाइतेलाई प्राथमिक उपचारका बारेमा निर्देशन गरिरहने ।
- (ज) राष्ट्रिय प्रेषण केन्द्रमा "क" र "ख" वर्गको एक, एक वटा गरी न्यूनतम दुई ओटा अनिवार्यरूपमा व्यवस्थित किसिमको एम्बुलेन्स हुनुपर्नेछ ।
- (झ) काठमाडौं उपत्यकामा एम्बुलेन्स सेवा संचालन गर्नकालागि राष्ट्रिय प्रेषण केन्द्र हुनेछ ।
- (ञ) आकस्मिक चिकित्सकीय प्राविधिकलाई प्रेषित गरिएको बिरामीको स्वास्थ्य अस्वस्था जटिल भएको महसुस भएमा अस्पतालका विशेषज्ञसँग टेलीमेडिसिन विधिद्वारा परामर्श लिन पर्नेछ,

९. प्रादेशिक एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व अस्पताल व्यवस्थापन समिति गठन

(१) प्रत्येक प्रदेशमा सामाजिक विकास मन्त्रालय मातहत रहने गरी प्रादेशिक एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल व्यवस्थापन समिति देहाय बमोजिम गठन हुनेछ:-

(क) सामाजिक विकास मन्त्रालयले तोकेको एघारौं तहको स्वास्थ्य सेवाको कर्मचारी	-संयोजक
(ख) प्रतिनिधि, आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	-सदस्य
(ग) प्रदेश संयोजक वा अध्यक्ष, प्रादेशिक राजधानी रहेको जिल्लाको रेडक्रस सोसाइटी -	-सदस्य
(घ) स्वास्थ्य महाशाखा प्रमुख, सामाजिक विकास मन्त्रालय -	-सदस्य सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

- (क) प्रादेशिक प्रेषण केन्द्रको स्थापना र संचालन गर्ने,
- (ख) राष्ट्रिय एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व अस्पताल व्यवस्थापन कार्य समितिसँग समन्वय गर्ने
- (ग) प्रेषण केन्द्र, एम्बुलेन्स, जनशक्ति, उपकरण, बजेट तथा आवश्यक व्यवस्थापनका लागि समन्वय गर्ने ।
- (घ) एम्बुलेन्स तथा प्रेषण केन्द्रका कर्मचारीहरूलाई तालिमको व्यवस्थापन गर्न समन्वय गर्ने,
- (ङ) एम्बुलेन्स तथा प्रेषण केन्द्रहरूको नियमित अनुगमन गरी सुधार गर्न निर्देशन दिने,

- (च) एम्बुलेन्स खरिद तथा संचालन अनुमतिका लागि स्थानीय निकाएको सिफारिसको आधारमा अनुसूची -६ बमोजिमको ढाँचामा अनुमति सिफारिस गर्ने,
- (छ) स्थानीय निकायको सिफारिसको आधारमा मापदण्ड पूरा भएका एम्बुलेन्सहरूको नवीकरण अनुसूची -७ बमोजिमको ढाँचामा गर्ने,
- (ज) मापदण्ड बमोजिम संचालनमा नआएका एम्बुलेन्सहरूलाई मापदण्ड बमोजिम संचालनका लागि २ महिनाको समयवधि दिई संचालन गर्न अनुरोध गर्ने
- (झ) उक्त अवधिमा पनि सुधार नगरेमा सञ्चालन अनुमति खारेजी प्रक्रिया अगाडी बढाउने।
- (ञ) सेवा प्रवाहलाई चुस्त, दुरूस्त, छिटो, छरितो एवम् पारदर्शि बनाउन समितिका सदस्य सचिवले प्रकृया पुरागरी आएका एम्बुलेन्स संचालन अनुमति सिफारिश माग तथा नवीकरणका लागि आएका निवेदन उपर छानविन गरी संचालन र भन्सार छुटकालागि सिफारिस तथा एम्बुलेन्स संचालन नवीकरण प्रदान गर्न सक्नेछन् । यसरी गरिएका सिफारिस तथा नवीकरणको दफा उपदफा (१) बमोजिमको समिति बैठकबाट अनुमोदन गराउनु पर्नेछ ।
- (ट) एम्बुलेन्स तथा प्रेषण केन्द्रको बारेमा गुनासो तथा उजुरी आएमा सो को सुनुवाइ तथा व्यवस्थापन गर्ने,

१०. प्रादेशिक प्रेषण केन्द्र: (१) प्रदेश अन्तर्गत रहेका एम्बुलेन्सहरूलाई एकीकृत रुपमा सेवा संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाउन र राष्ट्रिय प्रेषण केन्द्रसँग सामन्जस्यता गर्न प्रदेशस्तरमा प्रादेशिक प्रेषण केन्द्र स्थापन गर्ने ।

- (२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रेषण केन्द्रको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ,
- (क) प्रेषण केन्द्र चौविसै घण्टा संचार सम्पर्कमा रही संचालन हुनुपर्ने छ,
- (ख) प्रदेश अन्तर्गत रहेका एम्बुलेन्सहरूलाई एकीकृतरुपमा संचालन गर्ने,
- (ग) स्थानीय प्रेषण केन्द्रहरूको अनुगमन, समन्वय र सहजिकरण गर्ने गराउने,
- (घ) प्रदेश अन्तर्गत भएका गतिविधिको प्रतिवेदन तयार गरी प्रादेशिक एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल व्यवस्थापन समितिमा प्रस्तुत गर्ने,
- (ङ) प्रेषण केन्द्रबाट प्रेषण गर्ने एम्बुलेन्स र प्रेषण हुने अस्पतालसँग समन्वय गर्ने,
- (च) एम्बुलेन्स घटनास्थलमा नपुगुञ्जेलसम्म बिरामी वा घाइतेलाई प्राथमिक उपचारका बारेमा निर्देशन गरिरहने,
- (छ) प्रादेशिक प्रेषण केन्द्रमा अनिवार्यरुपमा "क" र "ख" वर्गको एक, एक वटा गरी न्यूनतम दुई वटा व्यवस्थित किसिमको एम्बुलेन्स हुनुपर्ने छ ।
- (ज) एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल व्यवस्थापन सेवाको अभिलेख प्रतिवेदन दुरूस्त राख्नुपर्नेछ ।
- (झ) मासिक रूपमा प्रादेशिक एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल व्यवस्थापन समिति समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

७

(ज) विपद् एवम् अन्य आकस्मिकरूपमा आइपर्ने संचारका लागि आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयसँग समन्वय गरी सक्रियरूपमा परिचालित गर्ने ।

(ट) एक प्रदेश देखि अर्को प्रदेशमा प्रेषण गर्दा प्रेषण गरिएको सम्बन्धित प्रदेश तथा राष्ट्रिय प्रेषण केन्द्रसँग समन्वय गर्ने,

(ठ) आकस्मिक चिकित्सकीय प्राविधिकलाई प्रेषित गरिएको बिरामीको स्वास्थ्य अस्वस्था जटिल भएको महसुस भएमा अस्पतालका विशेषज्ञसँग टेलीमेडिसिन, फोन आदि विधिद्वारा परामर्श लिनु पर्नेछ,

११. स्थानिय तह: (१) स्थानिय तहहरूले आवश्यकता अनुसार प्रदेशसँग समन्वय गरी प्रेषण केन्द्र स्थापना गर्न सक्नेछन् ।

(२) एम्बुलेन्स सञ्चालन अनुमति तथा नबिकरणका लागि मापदण्ड बमोजिम निवेदन आएमा दफा ९ को उपदफा (२) खण्ड (च) बमोजिम सिफारिस सहित प्रादेशिक एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल स्वास्थ्य सेवा व्यवस्थापन समितीमा पठाउनु पर्नेछ ।

१२. संस्थाको कर्तव्य: संस्थाको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ:-

(१) प्रचलित कानून तथा यस निर्देशिकामा उल्लेख भए बमोजिमको शर्तहरूको पालना गर्ने कर्तव्य सम्बन्धित एम्बुलेन्स संचालन गर्ने संस्थाको हुनेछ ।

(२) सबै एम्बुलेन्सहरू प्रेषण केन्द्र मार्फत सेवा दिने गरी एकीकृत एम्बुलेन्स सेवामा अनिवार्य आबद्ध गर्नुपर्नेछ ।

(३) राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व-अस्पताल व्यवस्थापन कार्य समितीले तोकेअनुसार अभिलेख अद्यावधिक गर्ने,

(४) विरामीलाई विरामी रहेको ठाउँ वा घटनास्थलबाट अस्पताल वा उपचार स्थलसम्म वा चिकित्सक वा स्वास्थ्य संस्थाले सिफारिस गरे बमोजिम बिरामीको बासस्थान सम्म पुर्याउनको लागि मात्र एम्बुलेन्सको प्रयोग गर्नु पर्ने,

(५) एम्बुलेन्स, एम्बुलेन्स जनशक्ती, स्वास्थ्यकर्मी, एम्बुलेन्समा सवार बिरामी तथा बिरामीको सहयोगीको बिमा गर्नुपर्ने,

(६) असहाय, गरीब तथा सडक दुर्घटनामा परेका ब्यक्तिलाई एकीकृत एम्बुलेन्स तथा पूर्व अस्पताल सेवा निशुल्क प्रदान गर्ने,

(६) कुनैपनि बहानामा एम्बुलेन्स सेवाबाट कसैलाई पनि बञ्चित गर्न नहुने,

(७) बेवारिसे, विपन्न विरामीलाई निशुल्क सेवा प्रदान गर्न आवश्यक आर्थिक व्यवस्थापन गर्नुपर्ने,

(८) एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गरेबापत प्राप्त आम्दानीको छुट्टै अभिलेख राख्नुपर्ने र प्रत्येक वर्ष गराउनु पर्ने,

८

